

SKOLSAMVERKAN

Ledningsinsats inom

Studie- och yrkesvägledning

Skåne 2026

Träff 3

Varför erbjuder Region Skåne denna insats?

- Studie- och yrkesvägledning som hela skolans ansvar kräver en integrerad, långsiktig process från förskola-vuxenutbildning. Kvaliteten och tillgången till vägledning varierar stort mellan olika skolor i Skåne.
- Den pågående planerings- och dimensioneringsreformen av gymnasieskolans utbud ställer nya och förstärkta krav på studie- och yrkesvägledningen. Vägledningen behöver ledas och organiseras strategiskt för att kunna driva utvecklingsarbetet framåt och säkerställa att SYV har rätt kompetens och förutsättningar.
- Rådande kompetensbrist inom flera branscher. Genom strategisk vägledning kan vi visa upp möjligheterna inom framtidsbranscher som ännu mer attraktiva.

Ledningsinsats SYV Skåne 2026

- med fokus på styrning, ledning och organisation av verksamheten.

Mål:

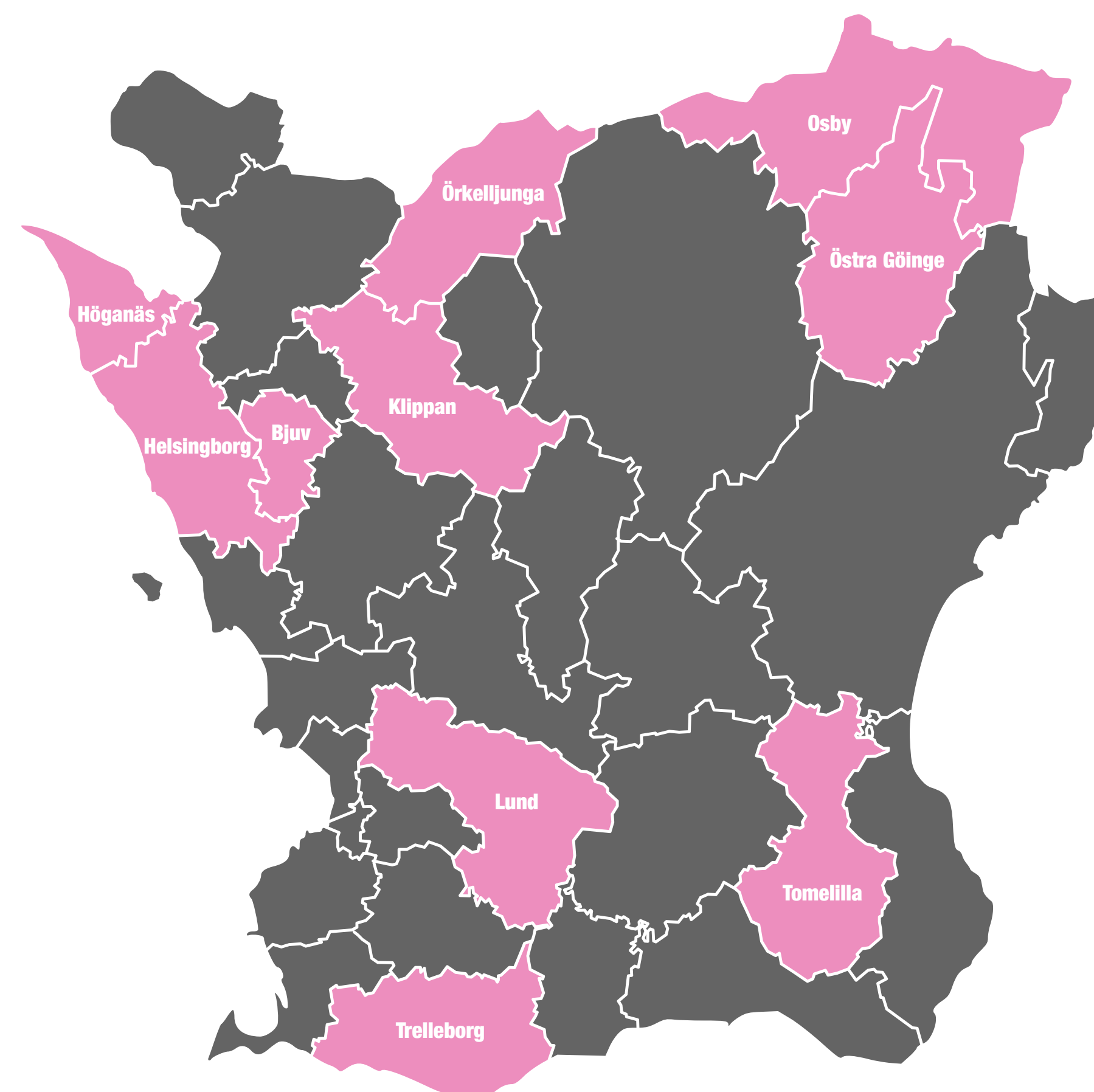
En stärkt utveckling och plan för studie- och yrkesvägledning på huvudmannanivå, från förskola - vuxenutbildning.

Delmål:

- Att ledningen prioriterar och organiserar för området
- Att ledningen tänker och agerar mer systematiskt och uppdaterar personal inkl. kompetens-höjande insatser lokalt
- Att beslut tas på högre nivå som möts hela vägen ner
- Ökad systematik i arbetet med samverkan skola – arbetsliv
- Ökad likvärdighet vad det gäller studie- och yrkesvägledning i Skåne

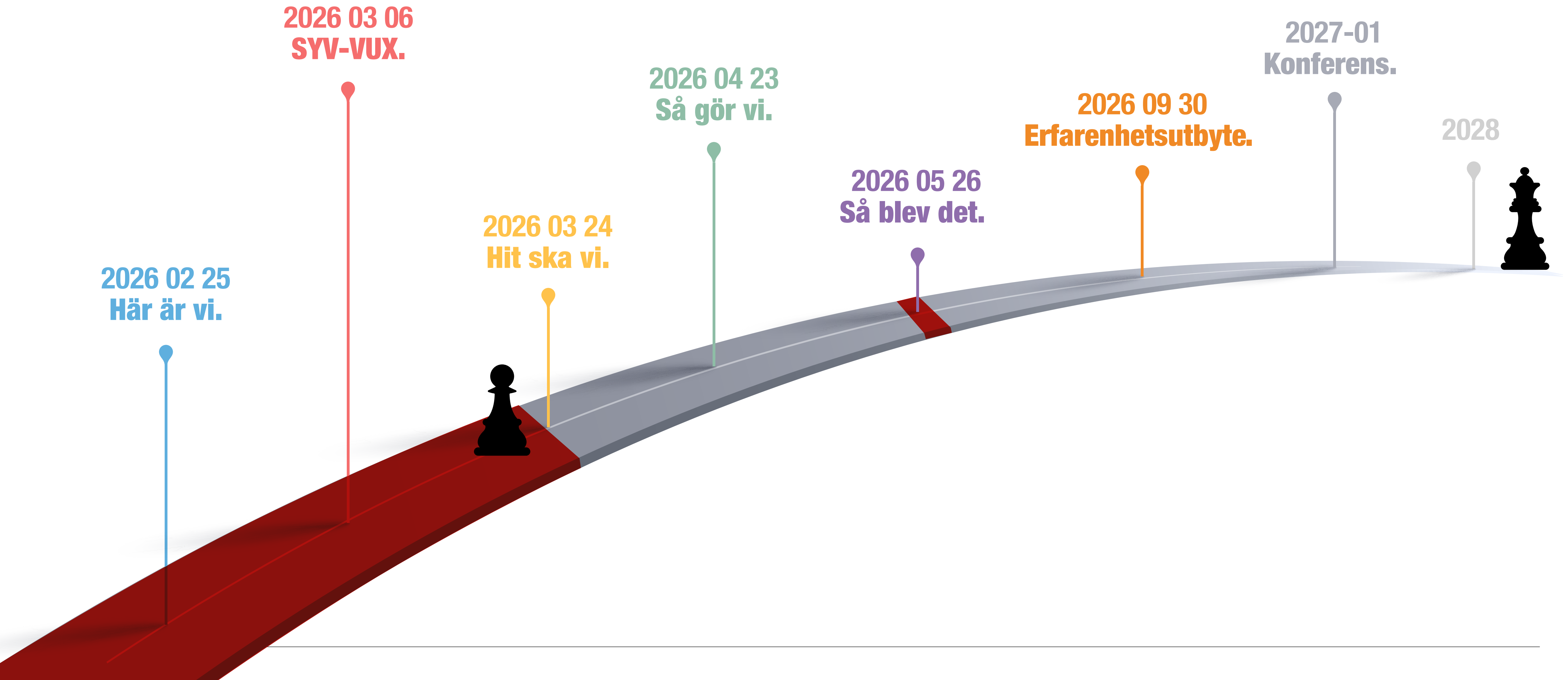
10 deltagande **kommuner**

Skolchef/huvudman tillsammans med 1-2 andra utsedda att leda studie – och yrkesvägledning i kommunen.

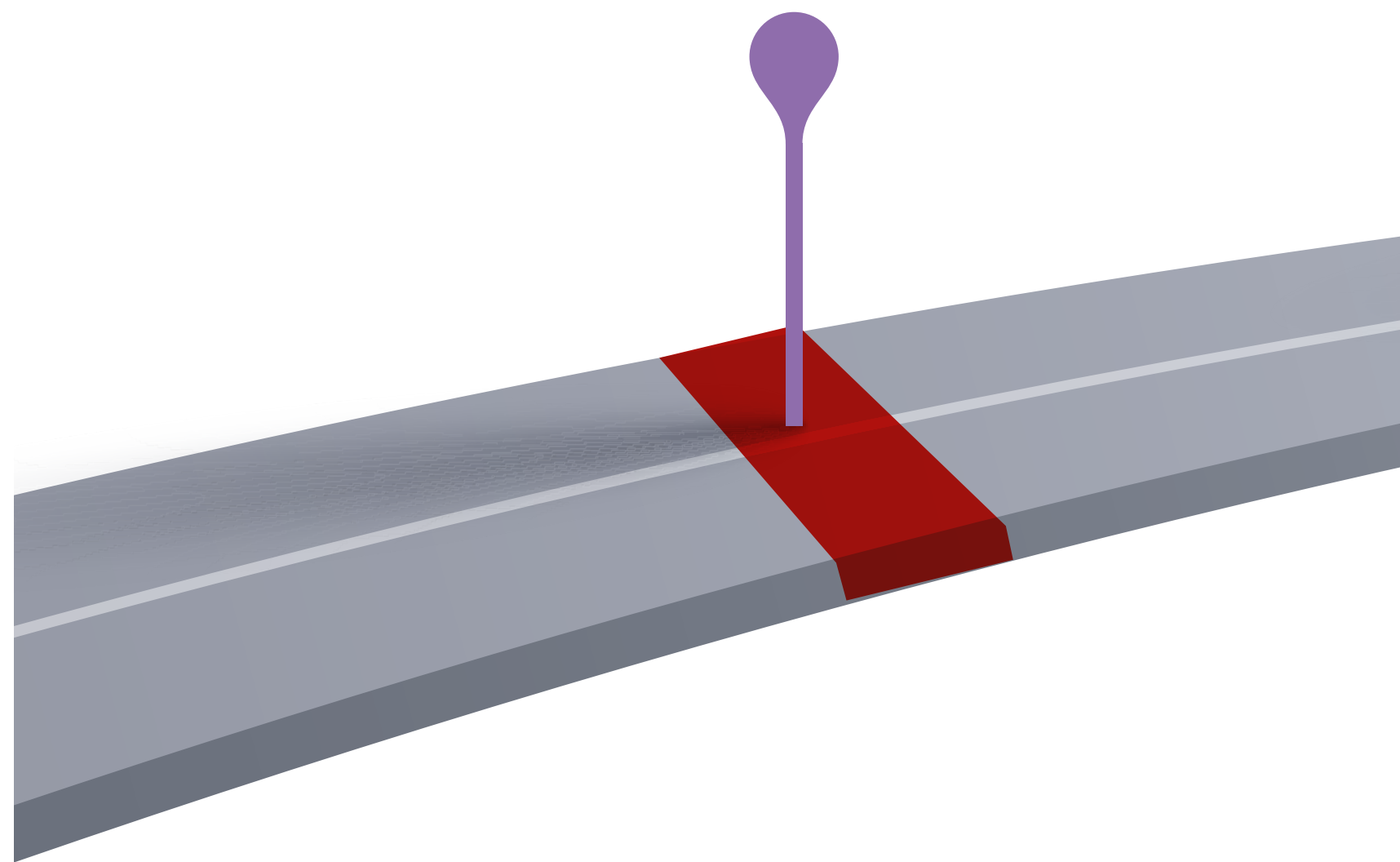
Så **kul** att du och din kommun är med!

Roadmap

Dokumentation - presentation

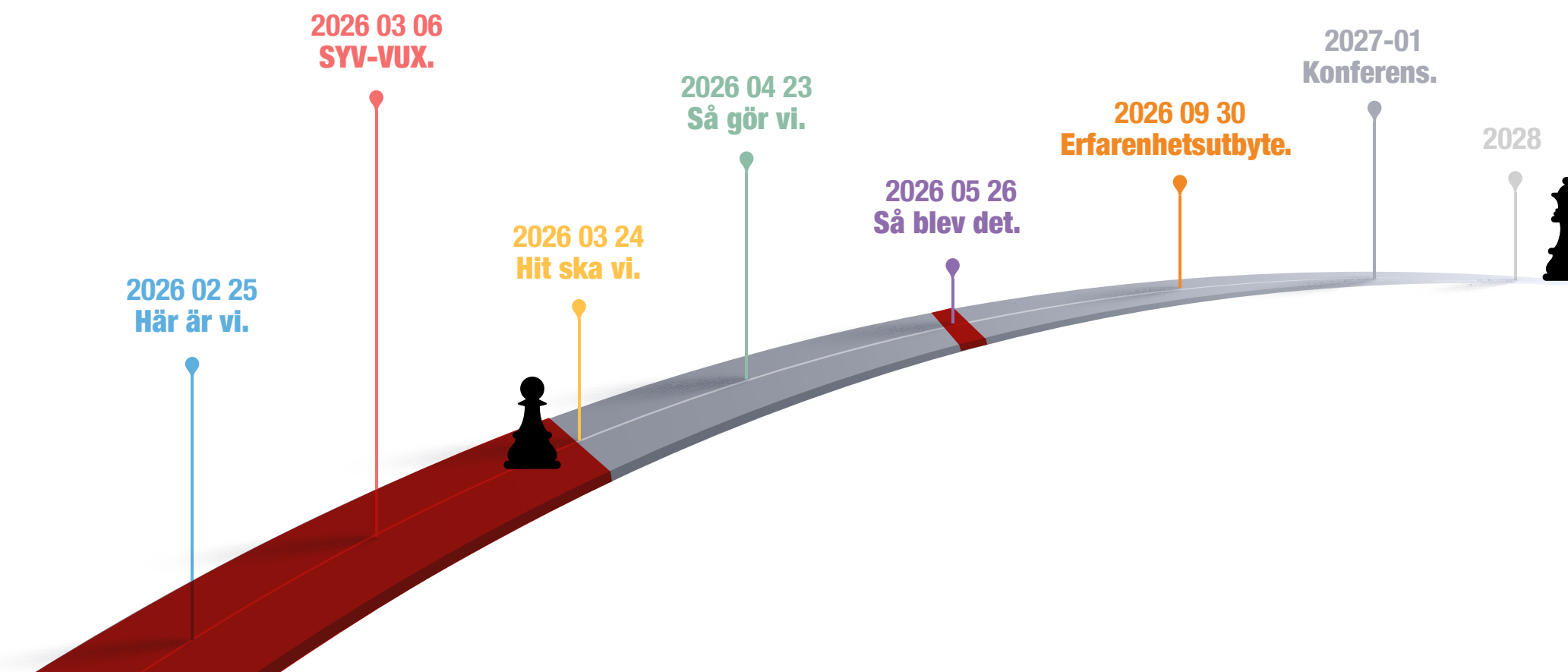
2026 05 26
Så blev det.

- Vilket var vårt ursprungliga motiv att delta i ledningsinsatsen, vilka utmaningar såg vi?
- Vilka mål satte vi? Kortsiktiga för vårterminen och långsiktiga för SYV-området.
- Vilka insikter/tankar har väckts under våren?
- Vilka steg har vi tagit under våren på HM-nivå, vad har vi faktiskt gjort?
- Hur organiserar vi för arbetet framåt, vad är nästa steg?
- Vad har varit viktigt att prioritera på HM-nivå för att utveckling ska komma igång?
- Hur tänker vi följa upp våra insatser inom studie- och yrkesvägledning, vilka effekter letar vi efter för att veta att det vi gör faktiskt stärker elevernas valkompetens?
- Våra bästa tips till andra kommuner som vill komma igång!

Träff 3 - Hit ska vi.

Utifrån nyvunnen kunskap, lokal skattning och kartläggning reflekterar vi kring insikter om nu-läget i kommunen samt vart vi är på väg. Vilka mål kan formuleras på kort-och lång sikt och vad är viktigt att prioritera på HM-nivå för att skapa förutsättningar för att önskad SYV-utveckling kommer igång.

Träff 1 - Sammanfattning

Utifrån rådande föreskrifter och rapporter har vi fått ökad kunskap kring SYV-området. Skolans uppdrag, elevernas behov, nationella-och regionala utmaningar. Vi har strävat mot ökad samsyn. Film 1000 kronorsloppet.

Vi har även gjort en skattning av kommunens (och gruppens) SYV-arbete i syfte att få en nulägesbild samt initierat en kartläggning på hemmaplan.

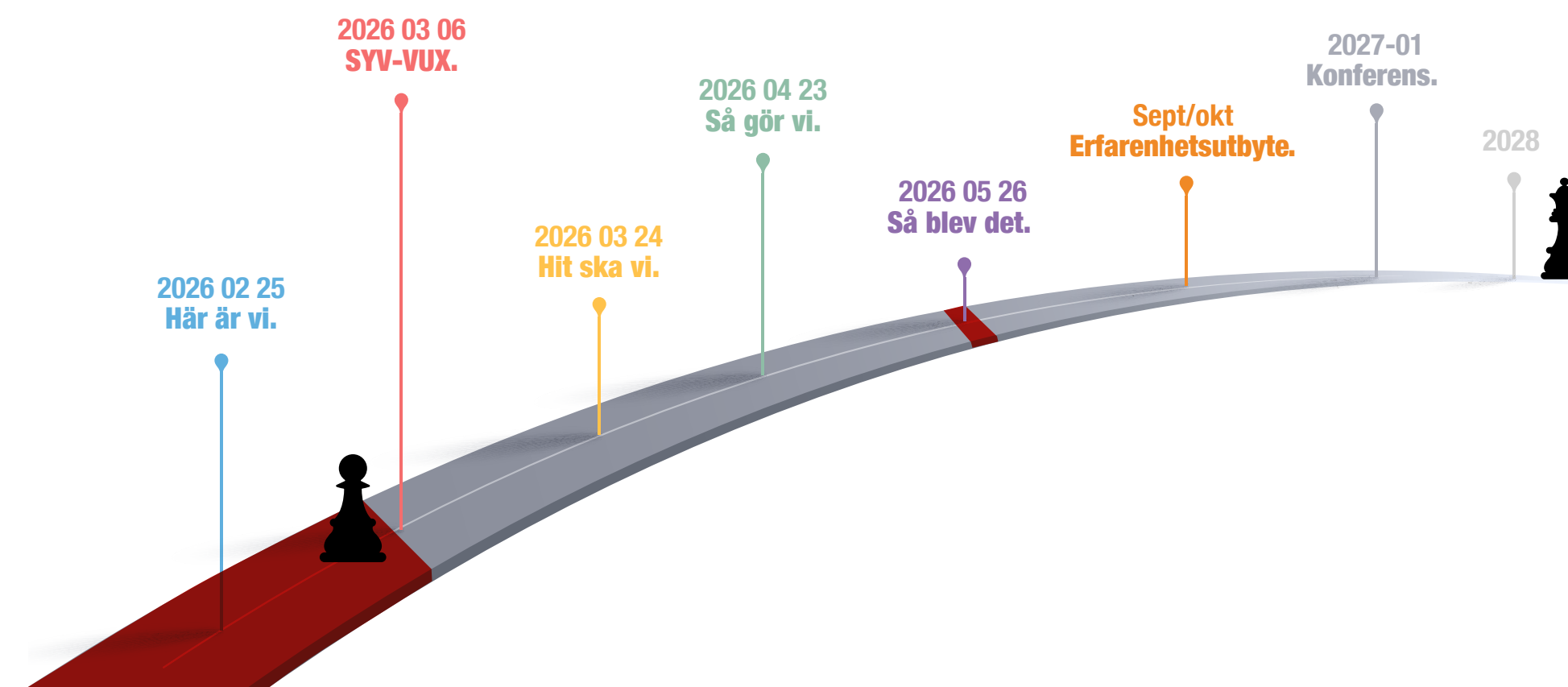

Skåne26. Skattning 0-mätning. 1= instämmer inte alls. 6=instämmer helt. 0=Vet ej. Totalt värde 66. **Vårt värde 31,9/66,0**

Huvudmannens uppfattning kring studie- och yrkesvägledning (SYV). Datum:25 februari 2026. Vilka: Hela Skåne-gruppen.	1	2	3	4	5	6	Vet ej	Kommentar
1.Vi har konkretiserat vad de nationella målen för SYV innebär för vår verksamhet.		2,5						...
2.Vår organisation och resursfördelning säkerställer att elevernas behov av SYV tillgodoses.			3,5					Jmf 5
3.All skolpersonal har god insikt i nödvändiga föreskrifter som gäller för SYV (skollag, läroplan, allmänna råd).		2,3						...Hur ska de kunna jobba med SYV?
4. Eleverna från år 1 (grsk) har tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses (skollag §29).		2,9						Skolinspektionsfråga
5.Vi har kartlagt elevernas behov av studie-och yrkesvägledning.		2,3						...
6.Vi har tydliga uppsatta mål för SYV.			3,3					Jmf 5
7.Vi har rutiner för att under läsåret diskutera, planera, följa upp arbetet med SYV.			3,1					
8.SYV finns med som en del i det systematiska kvalitetsarbetet.			3,5					Viktigt framåt!
9.Vi har säkerställt att eleverna ges förutsättningar för en likvärdig studie- och yrkesvägledning oavsett skola.			3,0					Hur?
10.Det finns stöd och riktlinjer från huvudman till skolan kring arbetet med SYV.			3,3					Stöd finns..(Jmf R)
11.Det är tydligt vad skolan ska rapportera till huvudman kring SYV.		2,2						...men otydligt (Jmf R)

Träff 2 - Sammanfattning

Här lyftes Skolinspektionens kvalitetsgranskning av studie-och yrkesvägledning i kommunal vuxenutbildning med primärt fokus på kriteriet huvudmans och rektors organisering av verksamheten. Medverkade gjorde Åsa Sundelin universitetslektor Stockholms universitet, referens i granskningen samt de två bästa kommunerna, Norrköping & Avesta.

Hemmaplan, inför träff 3..

Hit ska vi. 24/3

Nuläge

Rektorsskattning
Kartläggning

Läsning

Skolinspektionsrapporter SYV (5)
Jämställdhetsmyndigheten. Val efter eget kön
(Allmänna råd)

Förslag reflektion & diskussion

- Insikter träff1, HM-skattning diskrepanser/likheter, kartläggning
- Vad ska SYV leda till och bidra till i kommunen/verksamheten, vilka resultat vill vi se?
- Mål. Kortsiktiga för SYV-utveckling våren och lå 26/27 samt långsiktiga SYV-området framåt.
 - Hur kan vi följa upp?
- Utifrån identifierat nuläge och utmaningar, vad är viktigt att prioritera på HM-nivå för att utveckling ska komma igång?

INSIKTER

www.menti.com

Dela en insikt sen förra tillfället

Vi har ett (stort) arbete kvar att göra!

Olikvärdigt mellan enheter

Utmaningar i det övergripande arbetet

Många vet ganska mycket men det är inte systematiserad eller samlad kunskap.

Att SYV riskerar att bli en isolerad ö i verksamheten utan ett ledarskap som kan knyta yrkesgruppen till behov och andra yrkesgrupper på ett systematiskt sätt.

Olika verksamheter som står inför skilda utmaningar

Utmaningen med att få detta till att bli ett hela skolan ansvar?

Se möjligheterna framåt

Rektorsskattningen visade tydligt att styrkedjan brister och att vi har en resa att göra

Vi har haft möte och diskuterat gemensamma riktlinjer för förskola, grundskola, gymnasiet och vuxenutbildningen (även anpassad grundskola och gymnasium).

Vikten av att förstå skillnaden studie- och yrkesvägledning som hela skolans ansvar och den roll studie- och yrkesvägledare har i detta arbete.

Organisering för likvärdighet

Saknar ledning och styrning på huvudmannanivå - men det görs mycket bra ändå...

rektors skattning visar olika resultat > otydligt vad uppdraget eg är

Vi gör mycket bra, men det finns områden att utveckla

Vad kännetecknas bra strategisk ledning av?

Vikten av samarbete syv och lärare

Mycket som vi behöver ta tag i.

Utmaningar, finns att jobba vidare med i hemkommunen.

Det behöver inte enbart vara nytt utan även utveckla och förbättra det som redan görs

Att det vore spännande om varje elev hade en portfolio med sig till SYV, men en massa erfarenheter från hela grundskolan, när det är dags för vägledningssamtal i åk. 9.

Möjlighet till kollegialt utbyte.

Övergripande råd tråd som blir tydligare

Två förvaltningar har träffats för vidare diskussioner om hur vi kan samarbeta.

Det förekommer väldigt mycket bra saker, men är inte systematiskt

Tydligt hur en kan skapa en rödtråd i teorin. Hur får en det att hända i praktiken?

Utmaning att skapa samsyn

Stort arbete att höja kompetensen kring den breda vägledningen Kunskapen/skillnaden mellan SYV/Syv

Nämn något du/ni gjort kring SYV sen sist

Rektorsskattning

Rektorsskattning

Fått till en mer strukturerad för uppföljning av syv arbetet tillsammans med rektor utifrån de allmänna råden som dockar i både den kommunala syv-planen men även den lokala-planen.

Rektorsskattning på båda förvaltningarna

Startat arbetet framåt!

Börjat titta på hur en portfolio skulle kunna bli verklighet...

Rektorsskattningen.

Vi har haft en avstämning för att samla våra tankar kring nuläget samt för att kunna formulera generella kort- och långsiktiga mål med SYV.

Ökad samverkan mellan grundskola/ vux. Påbörjat arbete

Rektorsskattning, kartläggning, analysmöte

Rektorsskattning samt utredning på huvudmannanivå

skattning genomförts + haft möte kommunens två syvar om allt detta

Vi har gjort en tydligare planering av uppföljning av syv-arbetet.

Börjat utvärdera effekten på vissa pågående insatser.

Blev inspirerad av Avesta och Norrköping och delat med mig på olika möten. Blev alldeles bubblig!

Rektorsskattning, slipa på våra mål, skissat på vad vi ska göra för att nå dem.

Planeringsmöte för arbetet på hemmaplan

Reflektionsmöte, rektorsskattning och börjat titta på nyckeltal.

Träffat SYVarna i syvnätverket och resonerat kring utmaningar och möjligheter

Rektorsskattning Kartlagt statistik och elevflöden Börjat bygga samarbete med Hälsa & Omsorg/Vårdambassadör

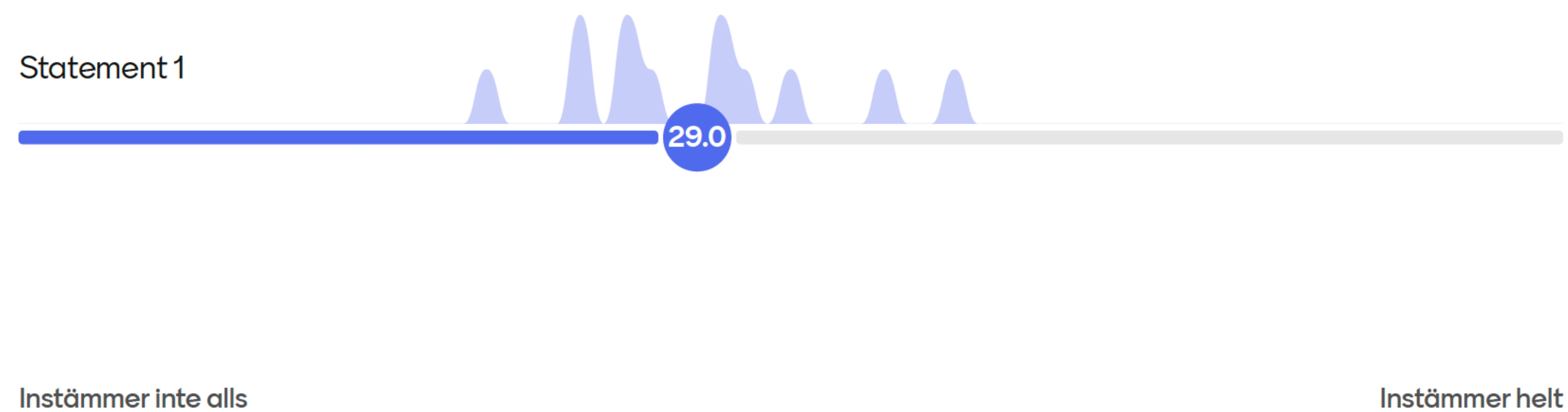
SYV inkluderas mer systematiskt i VFU framöver

Möten där vi bland annat har reflekterat över vår egna skattning och skickat rektorsskattning

Sammanställt skattning för rektorer, kommun för SYV

Lägger planering för att få ett bredare engagemang.

Rektorsskattningen 0-66, sammantaget resultat

Reflektion

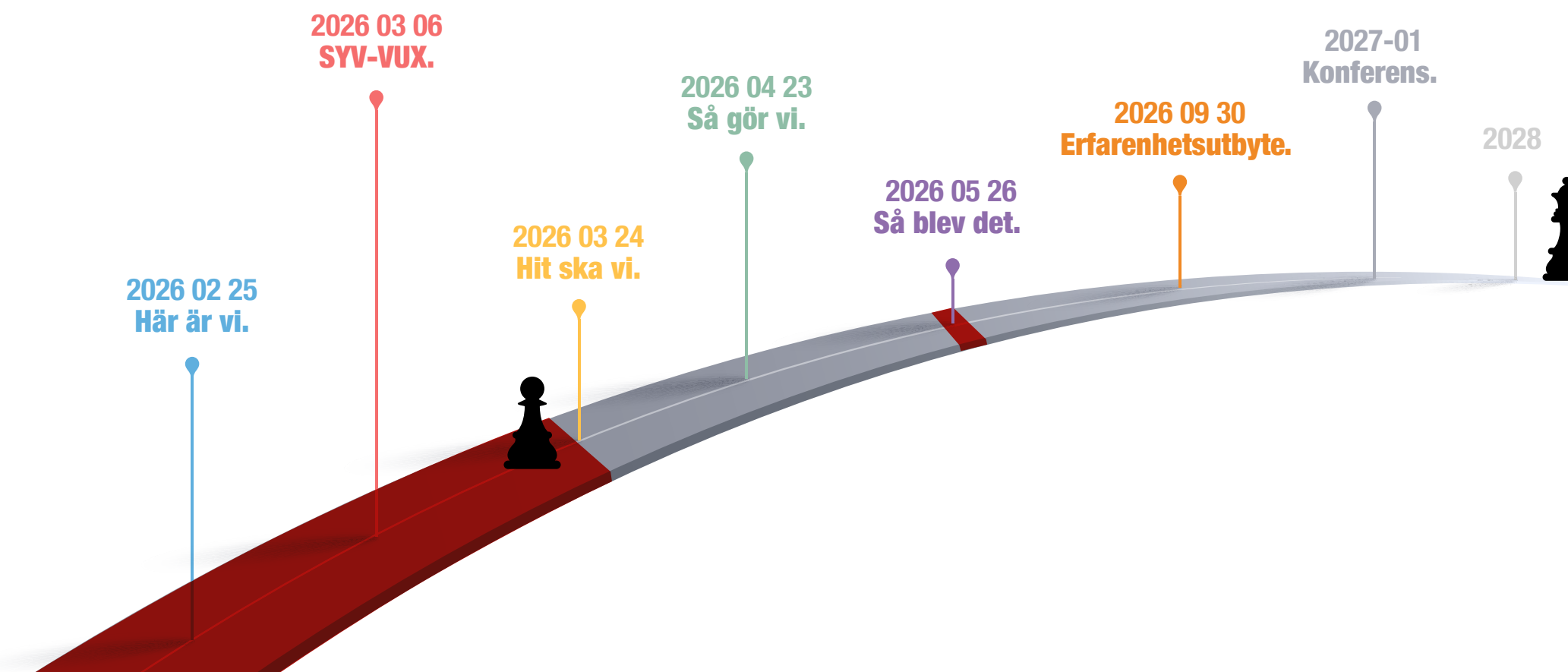
Lilla Lisa. Likvärdiga förutsättningar?

Vad behöver göras på HM-nivå? Skolinspektionsrapport 2013:5, s. 12-16

Träff 3 - Hit ska vi.

Utifrån nyvunnen kunskap, lokal skattning och kartläggning reflekterar vi kring insikter om nu-läget i kommunen samt vart vi är på väg. Vilka mål kan formuleras på kort-och lång sikt och vad är viktigt att prioritera på HM-nivå för att skapa förutsättningar för att önskad SYV-utveckling kommer igång.

Diskussion

Mål

Kortsiktiga SYV-utveckling under våren
Långsiktiga SYV-området framåt
Ev. specifika fsk-, grund-, gy-, vux-

Prio

Vad är viktigt att prioritera på HM-nivå för att utvecklingen ska komma igång?

Prio
från HP
Konkretisera mål

Komma vidare från
diskussion om roller
(SYV) till att
prata uppdrag,
ansvar och kompetens.

Kompetens
höjande insats Prio
- Rektorer
- Lärare

SYV-Plan (HM)
Systematik Prio
Lokal

Prio (HM-nivå)
- INVENTERING AV MÅLÄRE.
- VÄGLEDNING, SOM HELA SKOLANS
RUMMEL.

Integrera studie-
och yrkesvägledningen
i undervisningen →
målet är en port-
folio. Grsk

Helhetsansvar för
vägledning.
Vad kan olika yrkes-
grupper göra för att
vägleda? VUX

Kort = Struktur
se över lokal
syv-plan &
förvaltningsöver-
gripande.
Ansvarsfördelning,
likvärdighet

Definition av Kort
SYV begreppet

Ämnd Kort sikt
- upptäckning
- vad görs
- samordning
(val- och hopp -
programbyte)

Kort sikt
Sam syn
gemensam kunskap
förstärka den rätta tråden
En plan/implimentera

Kort sikt Prio
- skapa förståelse
i kommunen för
DENNA ledningsinsats
- allas ansvar

Styrkedjan Prio

• Långsiktigt mål
Stärka och växa
samsyn mellan skola
och samhälle utifrån
färdplan, läroplan,
yrkesval, kompetensbehov
VUX

Samsyn likvärdighet
Kort SYV i breda

Kontinuitet på
lång sikt
Följa upp

Mål (VUX)
KORT: SYV-PLAN SOM HANDEL
I ÖVERHUVUDTAGNINGAR
LÅNG: LEVANDE PLAN DÄR
FORMULERINGSÅR BLIR
TILL HANDLING. SIKT.

• Vägledning som ett
"serviceerbjudande".
0-linje (automatiserat)
1-linje (nära skolan)
2-linje (kvalificerad)

Att över
roller i org Kort

Tydliga
styrande dok.
som är förankrade Kort

Ökad
systematik Kort

Kort sikt
långsiktigt
- Samverkan
- syvplan
- se över organisationen
av vux
huvudmannasupp ansvar
kommun.

Långsiktigt
- utvärdera SYV
från handlingsplan nivå
en del i SKA
- lära ut delaktighet

Ökat fokus
på arbets-
marknadens
behov Prio

Lång sikt
likvärdighet
Systematik
Kompetensförsörjning
SKA.

Ämnd: lång sikt
KF Mål 3:
Fler handledare
i arbete

- Hela skolans ansvar
- likvärdighet och
hög kvalitet (SYV)
Lång

Systematisera
vägledningen.
Lång

RAST

👁️👁️UTBLICK👁️👁️

Luleå & Sundsvall

Medverkande

Börje Lindquist, utvecklingsledare och processledare för utvecklingsarbetet Arbetsliv som hela skolans ansvar (ASHSA), Vuxenutbildningen, Luleå kommun, borje.lindqvist@amf.lulea.se

Janita Nilsson, ämneslärare och biträdande processledare för Arbetsliv som hela skolans ansvar (ASHSA) Vuxenutbildningen, Luleå kommun janita.nilsson@amf.lulea.se

Katarina Nilsson, processledare Barn-och utbildning, Sundsvall kommun, katarina.e.nilsson@sundsvall.se

Nina Svenman, samordnare skola och arbetsliv, Sundsvall kommun, nina.svenman@sundsvall.se

Ledningsinsats inom studie- och yrkesvägledning Skåne 2026

Lund

24 mars 2026

ARBETSLIV - SOM HELA SKOLANS ANSVAR

Samverkan skola och arbetsliv

"Lilla gruppen" (2 seminarier)

(1) Hur kan arbetet med **valkompetens** utvecklas inom vuxenutbildningen, och (2) Hur kan det kopplas till **arbetslivskunskap och kompetensförsörjningen?**

Systematiskt kvalitetsarbete

Förvaltningsbeslut (AMF) Utvecklingsarbetet

"Vägledning som hela skolans ansvar"

(Ersatte Ifous-program "Undervisningsintegrerad studie- och yrkesvägledning")

Process- och styrgrupp skapas

Framtagande av lokal utvecklingsplan för (VSHSA) som beskriver organiseringen (processledare, teamledare, syfte och mål, aktiviteter)

Action! 7 Utvecklingsseminarier

All personal

Olika tema inom område VSHSA

Har det gått på räls?

2020

2021

2022-2024

2025

2026

Vad har vi lärt oss och vilka har varit våra utmaningar?

Verksamhetsplan 2026

Namn på visning: Planering och uppföljning | Fas: Delår jan-apr 2026 | Rapportperiod: 2025-04-30 | Organisation: Vuxenutbildningen

Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
Kategori: Kvalitetstyrning	Avsettand: Styrning och ledning	Mål: Utveckla det systematiska kvalitets...
		Avslutet: Kvalitetsstyrning av externa utbildni...
	Avsettand: Nationellt delmål: Varje elev får e...	Mål: Förbättra genomströmningen inom v...
		Avslutet: Kompetensutvärdering för fullfölj...
		Avslutet: Vidareutveckla utvecklingsarbetet: A...

Rutin för studie- och yrkesvägledning (SYV) som hela skolans ansvar – Luleå skolor

En gemensam utgångspunkt för arbetet med SYV
Systematisk kvalitetsuppföljning vart tredje år.

Reviderad utvecklingsplan 2025-2027

Namnbyte till "Arbetsliv som hela skolans ansvar"

Fokus på aktiviteter för elever och lärare

Kvalitetsuppföljning varje år

Action! Aktiviteter

Varje månad

Action! Praktisk forskning ULF – Avtal

Samverkanscheck Lärarhögskolan Umeå universitet

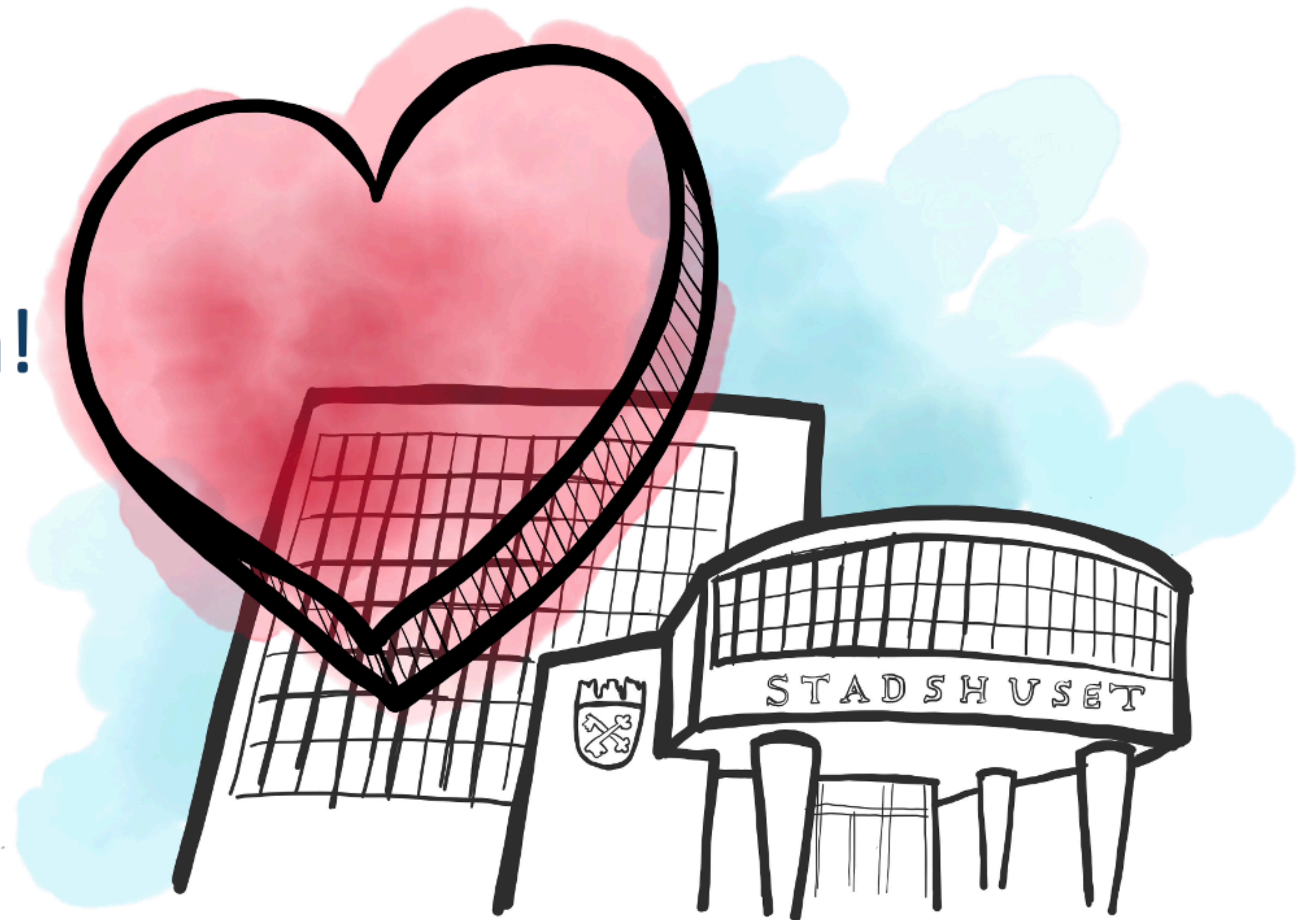
Tack för att vi fick medverka!

Börje Lindqvist

borje.lindqvist@amf.lulea.se

Janita Nilsson

janita.nilsson@amf.lulea.se

Sundsvallsmodellen

Plan för studie- och yrkesvägledning

Plan för studie- och yrkesvägledning

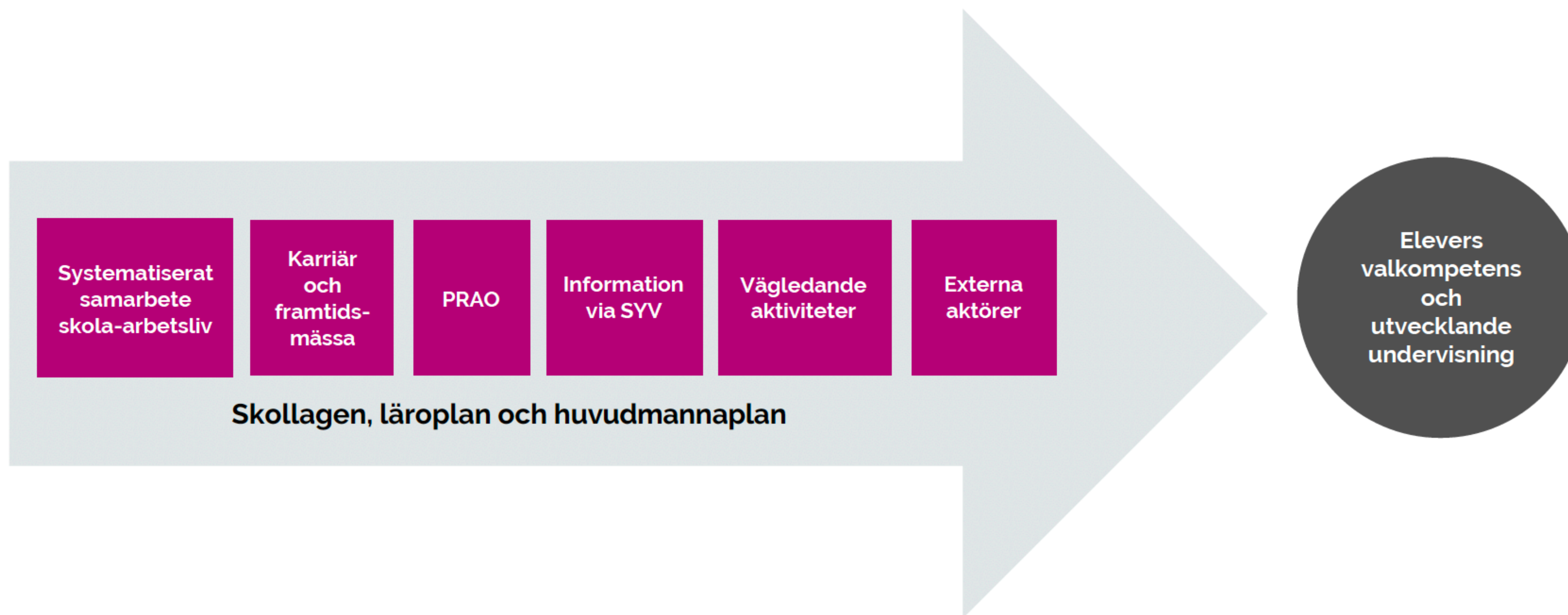
Förskola, förskoleklass, grundskola,
fritidshem, anpassad grundskola,
gymnasieskola, anpassad gymnasieskola

Studie- och yrkesvägledning är hela skolans ansvar

Studie- och yrkesvägledning består av två delar:

- **SYV i vid bemärkelse** innebär att studie- och yrkesvägledningen är hela skolans ansvar och ska vara en integrerad del i undervisningen, dvs all den verksamhet som bidrar till att ge elever kunskaper och färdigheter som underlag för att fatta beslut om framtida studie- och yrkesval. Det handlar till exempel om praktiska arbetslivserfarenheter, undervisning som rör arbetslivet, studiebesök, utbildningsinformation och aktiviteter för att utveckla elevens självkänedom.
- **SYV i snäv bemärkelse** är den personliga vägledning som studie- och yrkesvägledaren ger i form av vägledningssamtal, individuellt och i grupp. Här ges den enskilde eleven möjlighet att reflektera över sig själv i relation till olika framtidsvägar. Studie- och yrkesvägledningen måste utgå från elevens behov och förutsättningar samt kunna anpassas för att på bästa sätt stödja eleven att gå vidare i sin valprocess och att genomföra sina beslut.

Delmoment för likvärdig modern arbetslivsorientering i grundskolan (MOA)

Ansvar för genomförande	Förskoleklass	Åk 1	Åk 2	Åk 3	Åk 4	Åk 5	Åk 6	Åk 7	Åk 8	Åk 9
Processledare Katarina Nilsson,									Samarbete skola - arbetsliv Mässa Prao	Samarbete skola - arbetsliv Prao Besöksdagar v.47 Hedbergska Västermalm
Samordnare skola & arbetsliv, Nina Svenman			Mentorsföretag: samverkan mellan skola - arbetsliv			Mentorsföretag: samverkan mellan skola - arbetsliv	Framtidsspaning åk 6 på skolor i ytterområden	Mentorsföretag: samverkan mellan skola - arbetsliv	Pilot: En dag i vården åk 8 Hagaskolan	
SYV	Hej Framtidsval! Varje ämne genomför 2 insatser genom hela grundskolan	Löpande insatser	-----	-----	-----	-----	-----	-----	Vägledande samtal Gymninfo Löpande insatser Löpande insatser	Vägledande samtal Gymninfo Löpande insatser Löpande insatser
Extern aktör	Ung Företagsamhet "En robot i vårt samhälle" Räddningstjänst		Miun, Barnens universitet (prio-områden)	Swedbank "Prata pengar" • Veckopeng är bra • Prata om pengar • Dela spartips • Skydda dina pengar		Miun, Barnens universitet (prio-områden) Räddningstjänst	Swedbank "Prata pengar" • Håll koll på dina pengar • Kolla och jämför priser • Sätt upp sparmål • Skydda dina pengar		Räddningstjänst Miun, Barnens universitet Bjuder in till Öppet hus	AMK Swedbank & Ung Företagsamhet Din ekonomi. Din Framtid • Håll koll på dina pengar • Se till att ha en sparbuffert • Spara först, handla sedan • Skydda dina pengar

Organisation och uppdrag studie- och yrkesvägledning

Roll	Uppdrag
Rektor	<ul style="list-style-type: none">Leda och styra arbetet, Ge riktlinjer och skapa förutsättningar för personalenSkapa ett årshjul tillsammans med studie- och yrkesvägledareFölja upp och analysera skolans arbete med studie- och yrkesvägledning <ul style="list-style-type: none">Se till att skolan har en aktivitetsplan utifrån skrivning i Huvudmannaplan syvPlanera samt följa upp arbetet Hej FramtidsvalPlanera samt följa upp insatser inom ramverket MOA
Lärare	<ul style="list-style-type: none">Studie- och yrkesvägledning ska finnas med som en naturlig del i undervisningenArbeta efter det som beskrivs i skolans aktivitetsplanGenomföra aktiviteter inom ramverket MOAArbeta med lektionspass Hej Framtidsval
Studie- och yrkesvägledare	<ul style="list-style-type: none">Vägledningssamtal individuellt och i gruppPerspektivvidgande samtalInformationsinsatserArbete med praoprocessen enligt våra rutinerArbete med ansöknings- och antagningsprocessSamverka med externa aktörerArbete med mässan Karriär&FramtidHålla sig uppdaterade på nyheter inom området, ny teknik, nya metoder och ny forskning <ul style="list-style-type: none">Stöd till lärares arbete med syv i vid bemärkelseArbete med förstärkt och kompensatorisk vägledning utifrån behovHålla informations pass och lektioner för elever och vårdnadshavareHandleda studenter som gör VFU Studie- och yrkesvägledarprogrammet.Studie- och yrkesvägledaren samarbetar med elevhälsoteamet på skolan och tillför kompetens utifrån sitt område.
Nätverk	<ul style="list-style-type: none">Nätverket är förvaltningens arena för utveckling, samordning och likvärdighet i arbetet med studie- och yrkesvägledning.Nätverket träffas regelbundet en gång i månaden.Träffarna har varierat innehåll som information, erfarenhetsutbyte, kompetensutveckling, utvecklingsarbete.Nätverket är också ett forum för samordning av kompetens och ett stöd för nya medarbetare.

**Tillgodose
elevens behov
av studie- och
yrkesvägledning**

Fortlöpande arbete...

- Uppföljning av hela ramverket
- Prioriterat - systematiska kvalitetsarbetet

Kontakt

Nina Svenman

nina.svenman@sundsvall.se

073 023 74 25

Katarina Nilsson

katarina.e.nilsson@sundsvall.se

070-190 71 07

Följ vår resa på LinkedIn: Sundsvall kommun / Nina Svenman

Frågor Reflektion

Film..

Redraw the balance..

<https://www.youtube.com/watch?v=uUYwHcwp2sA&t=1s> (2 min)

Forskning..

Vägledning som innehåller **många olika aktiviteter ger bäst upplevelse/effekt** och mest för de som behöver det mest. (*Forskningsöversikt, Dansk Clearinghouse, 2011*)

Börja tidigt och fortsätt på olika sätt på olika nivåer (*OECD, 2016*)

Redan vid **3-5 års ålder** blir barn medvetna om vuxenroller och **delar in yrken i tänkbara eller otänkbara yrken** utifrån traditionella könsmönster. Barnen behöver **möta mönsterbrytare och se möjligheter**. (*L., Gottfredson 1996*)

Gender stereotypes are often defined between 5 and 7 years of age (<https://www.inspiringthefuture.org/about/>)

Stereotypa val skapar begränsningar och hinder för individ och största samhällsnytta (*Anders Stenberg, SNS förlag 2016*)

Motivationen ökar när eleverna får förståelse för **hur ämnesinnehåll knyter an till verkligheten**. (*M.M, Thomson och J. Wery, North Carolina State University, 2013*)

Hur motivera – Förståelse av sammanhang och en känsla av meningsfullhet! (*Daniel Sundberg, forskare Linnéuniversitetet*)

Skolverket forskningsöversikt

Skåne Drawing the Future

<https://utveckling.skane.se/regional-utveckling/verksamhetsomraden/kompetensforsorjning/framtidens-arbetskraft/#322586>

Drawing the Future

Drawing the Future är en global enkätstudie som i samverkan mellan OECD och UCL Institute of Education har undersökt barns drömmar och motivation kring sina framtida studie- och yrkesval. Studien har genomförts med över 20 000 barn i 20 olika länder. Skåne är nu först ut i Sverige.

Studien visar att ungas kunskap om olika yrken har minskat över tid och att ungas kunskap om yrken och framtidsdrömmar inte ökar nämnvärt mellan det att de är 7 -17 år gamla. Rapporten pekar även på att barn och unga främst får inspiration och kunskap om yrken från personer i sin närhet, sociala medier, TV och så vidare, något som tenderar att förstärka stereotyper och begränsa deras bild av arbetsmarknadens breda möjligheter.

Resultatet ger argument för att börja med vägledningsinsatser tidigt i grundskolan samt värdet av att bjuda in vuxna förebilder/yrkesroller från arbetslivet och omvärlden till klassrummen. Detta för att stötta eleverna i att navigera och formulera framtidsdrömmar tidigt oberoende av socioekonomisk bakgrund och kön, samt för att tydliggöra skolans roll kopplat till deras framtid och yrkesval.

Studien genomfördes i Skåne under december 2022 – maj 2024.

[Slutrapport: Drawing the future \(pdf, nytt fönster\)](#)

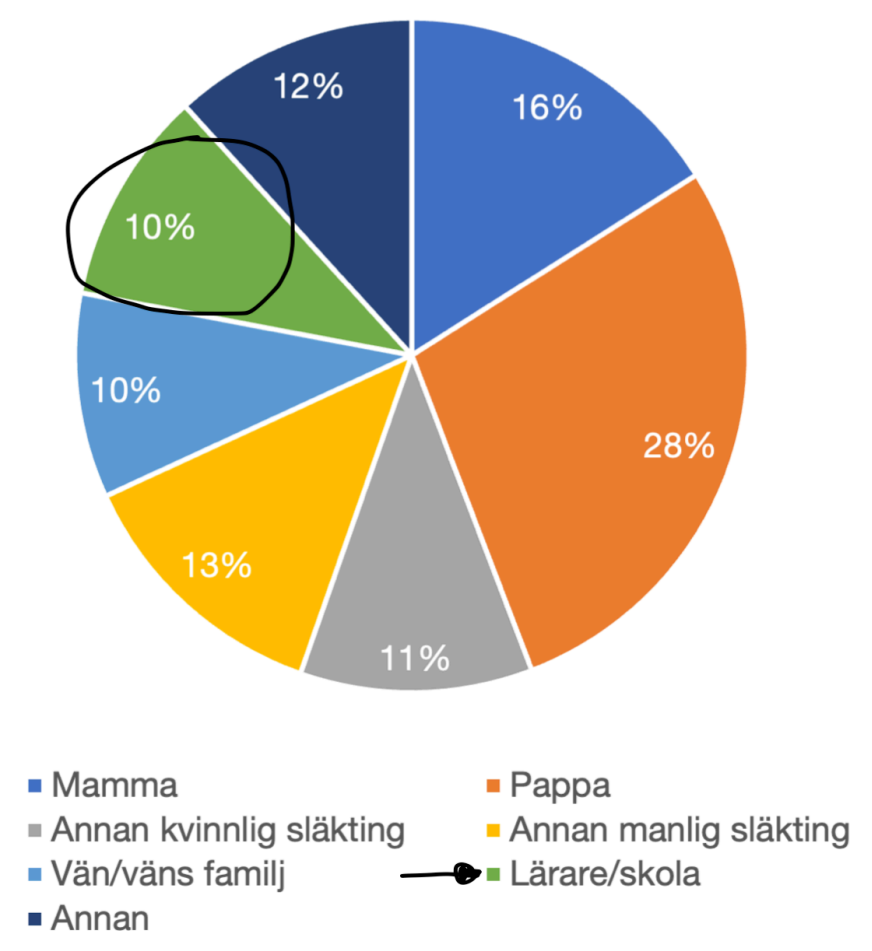
Vill du också göra Drawing the Future i din skola eller kommun?

Kontakta Education and Employers info@educationandemployers.org

[Om metoden Drawing the future \(educationandemployers.org\)](#)

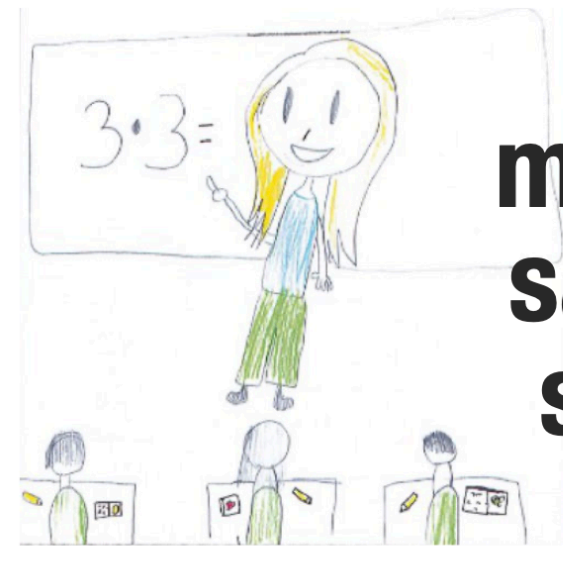
forts.

Yrke	Antal	Flickor	Pojkar
Fotbollsspelare	245		Fotbollsspelare
Polis	114		Youtuber
Youtuber	86		Polis
Läkare	85		Ishockeyspelare
Lärare	84		Gamer
Frisör	78		Pilot
Veterinär	70		Militär
Djurskötare	39		Bilmekaniker
Artist	32		Läkare
Förskolelärare	27		Spelutvecklare
Lastbilsförare	25		
Ridlärare	24		
Pilot	22		
Ishockeyspelare	22		
Kock	21		
Tandläkare	20		
Militär	20		

Barns framtida yrkesdrömmar är av central betydelse för ekonomi, arbetsmarknad, folkhälsan och global konkurrenskraft.

Prof. Sarah Wamala Andersson

“Lärare”

–Min uppgift är att göra eleverna medvetna och nyfikna på framtiden, samt att försöka bygga upp elevens självkänsla i deras olika val de gör.

Lärare, anställd i 10-15 år

Ny rapport

Läs mer >> <https://utveckling.skane.se/publikationer/publikationer/rapport-fran-eldsjalar-till-system/>

“Att det ofta sker i motvind. Normer är djupt rotade hos elever, vårdnadshavare och ibland i undervisningen. Det tar tid att förändra perspektiv...särskilt utan tydligt stöd från hela skolorganisationen eller omvärlden”.

Ny rapport: Från eldsjälarna till system

Nuläge och rekommendationer för jämställd studie – och yrkesvägledning inom STEM i Skåne

Rapport från Region Skåne och jämställd Utveckling Skåne

forts.

Länk rapport >> <https://utveckling.skane.se/siteassets/publikationer/rapport-fran-eldsjalar-till-system.pdf>

Rapporten visar på:

- **48 procent** av studie- och yrkesvägledarna ser det som en viktig och självklar del av sitt arbete att utmana könsstereotypa studie- och yrkesval – men **57 procent** upplever att de har liten eller ingen möjlighet att faktiskt påverka könsfördelningen.
- Jämställdhetsarbetet vilar på enskilda **eldsjälar**. Brist på tid, mandat och kollegialt stöd gör det svårt att arbeta normmedvetet – inte brist på vilja.
- Utan tydlig styrning, mål och uppföljning från huvudmän och skolledare riskerar jämställdhetsarbetet att bli sårbart och inte långsiktigt hållbart.
- Studie- och yrkesvägledare efterfrågar mer samarbete med lärare och ledning, fortbildning och verktyg för praktiskt normkritiskt arbete. Det finns alltså en tydlig vilja att utvecklas – och en öppenhet för förändring som är en viktig tillgång i det fortsatta arbetet.

Rekommendationerna i rapporten tas med i utveckling av kommande stödjande och fortbildande insatser. För mer info kontakta ingrid.weimers.reader@skane.se

TV4 inslag 8min >> <https://www.tv4play.se/klipp/4832a69e49051a87475d/video-sa-far-vi-fler-unga-att-jobba-med-teknik>

Dr Ulrika Sultan ✓...1:a...

Awarded PhD, researching girls in TECH, STEM & STEAM at Chalmer...

1 v • 🌐

Gymnasievalet närmar sig för elever i åk 9, och oron är att för många kommer att välja bort utbildningar med STEM-inriktning.

Att se teknik/STEM som en möjlig framtid avgörs dock sällan i nian. Det som ser ut som ett beslut här och nu är ofta slutpunkten på en lång resa. En kedja av ögonblick där unga gradvis bygger (eller tappar) känslan av att teknik/STEM angår dem och att de hör hemma där.

För någon börjar resan i klassrummet.

För någon på en Science Club tillsammans en vän.

För någon vid köksbordet, med en mormor som skruvar, lagar och pratar teknik.

För någon redan i förskolan, när frågor får ta plats och problemlösning får vara lek.

Mellan de där ögonblicken och gymnasievalet händer något avgörande, en självbild tar form. Antingen "Jag kan och jag hör hemma här." Eller "Det där är nog inte för mig." Den självbilden skapas inte av en enstaka upplevelse, utan av små, upprepade erfarenheter. När gymnasievalet väl kommer är det därför ofta bara sista steget i en mycket längre process och idag tänker jag på TV4-inslaget där jag pratar om just detta. Om vi vill att fler ska välja teknik behöver vi arbeta långsiktigt. Skapa kontinuitet, breda upplevelser av vad teknik är och se till att fler unga ska känna sig välkomna i teknikens värld. Stolt att tillhöra de som växlar upp och väljer att vara möjliggörare.

(och till underbara Filip och Cassandra, jag blir så lycklig varje gång jag får umgås med er.) [Chalmers Department of Communication and Learning in Science Universeum TV4](#) <https://lnkd.in/dPrqd8SY>

Så får vi fler unga att jobba med teknik

tv4play.se

Adela Martinovic · 2:a
Saab - Head of CMTE, Arboga
1 d · Redigerat ·

+ Följ ... X

Idag dök det upp en påminnelse i mitt fb-flöde om mitt första riktiga jobb efter universitetsstudierna. Våren 2006 tillbringade jag med att resa runt i vårt vackra Sverige och inspirera fjärdeklassare och deras lärare i ämnet teknik. I tre veckor tränade **Teknikföretagen** mig och mina dåvarande kollegor i retorik, skådespel, programmering och förmedling av entusiasm för att sedan skicka ut oss på turné. Älskar minnet av den våren!

Till er som kämpar med väldigt långsiktiga mål som inte alltid ger pay off direkt, som att t ex attrahera fler unga att söka sig till industrin, vården, läraryrket, ge inte upp!

15 feb. 2017 ·

Månadens bästa mail! [Anna Lisinski](#) [Emelie Sadenfors](#)
[Lasse Schmidt Westrén](#) Vi gjorde skillnad!!!❤️
Särskilt du [Johan Lyckestig](#) gjorde skillnad!😊

Hej!

Äntligen har jag hittat er. Jag ville bara berätta att när jag var 10 år gammal (jag är 21 idag) kom ni till min klass. Vi fick "programmera" och bygga ihop en städrobot. Jag minns att jag tyckte det var hur häftigt och roligt som helst. Ordet ingenjör nämndes. Då visste jag inte alls vad det betydde, men ingenjör, det skulle jag bli.

Enda sedan dess har tanken funnits med mig. Jag ska bli ingenjör. I höstas började jag plugga den 5-åriga civilingenjörsutbildningen Automation och mekatronik på Chalmers (yay, robotar!).

Jag trivs jättebra och tvivlar inte en sekund på att jag om några år kommer vara en färdigutbildad civilingenjör.

Jag vill bara att ni ska veta att det var helt och hållet teknikspanarna som sådde ett frö i mitt huvud för elva år sedan och som fick mig att vilja bli ingenjör. Jag har ingen aning om ifall jag valt samma väg utan er.

Det ni gör påverkar, tack!

Spännade **STEM** i Nyköping

DEN SVENSKA UTBILDNINGEN

Succékommunens tre tips: Så blir elever mer innovativa

Björn Wallberg med femteklassarna Hailey Johansson och Meena Kumlin, Bild: Sören Andersson

Alla elever i årskurs 3, 5, 6 och 8 i Nyköping kastas in i praktisk problemlösning, programmering och innovation i kommunens TechLab. "Alla såg att vi behövde stärka skolan i de här ämnena" säger initiativtagaren och STEM-läraren Björn Wallberg till TN.

Ny profil: Techlab

Är du nyfiken, gillar att lösa problem och vill lära dig mer om hur vetenskap, teknik, ingenjörskonst, design och matematik hänger ihop? Då är högstadiet nya profil för Techlab något för dig.

Utöver ordinarie undervisning kommer vi att arbeta i projekt där du får använda dina kunskaper på nya, kreativa sätt. Vi konstruerar, skapar, experimenterar och utforskar verkliga utmaningar.

I profilklass Techlab får du lära dig att samarbeta och lösa verkliga problem på kreativa sätt. Du kommer att utveckla viktiga förmågor som att tänka kritiskt, lösa problem, kommunicera och arbeta kreativt. Det är färdigheter som du har nytta av hela livet, oavsett vad du vill jobba med i framtiden. Allt arbete är kopplat till läroplanen, i samarbete med skolans ordinarie ämnesundervisning och med STEAM-förmågorna integrerad i undervisningen.

Vad är STEAM?

- Science (vetenskap)
- Technology (teknik)
- Engineering (ingenjörskonst)
- Arts (konst & design)
- Mathematics (matematik)

Du behöver inte vara speciellt intresserad av matematik eller teknik för att söka. I profilen fokuserar vi på att lösa problem, samarbeta och arbeta kreativt med skolans samtliga förmågor.

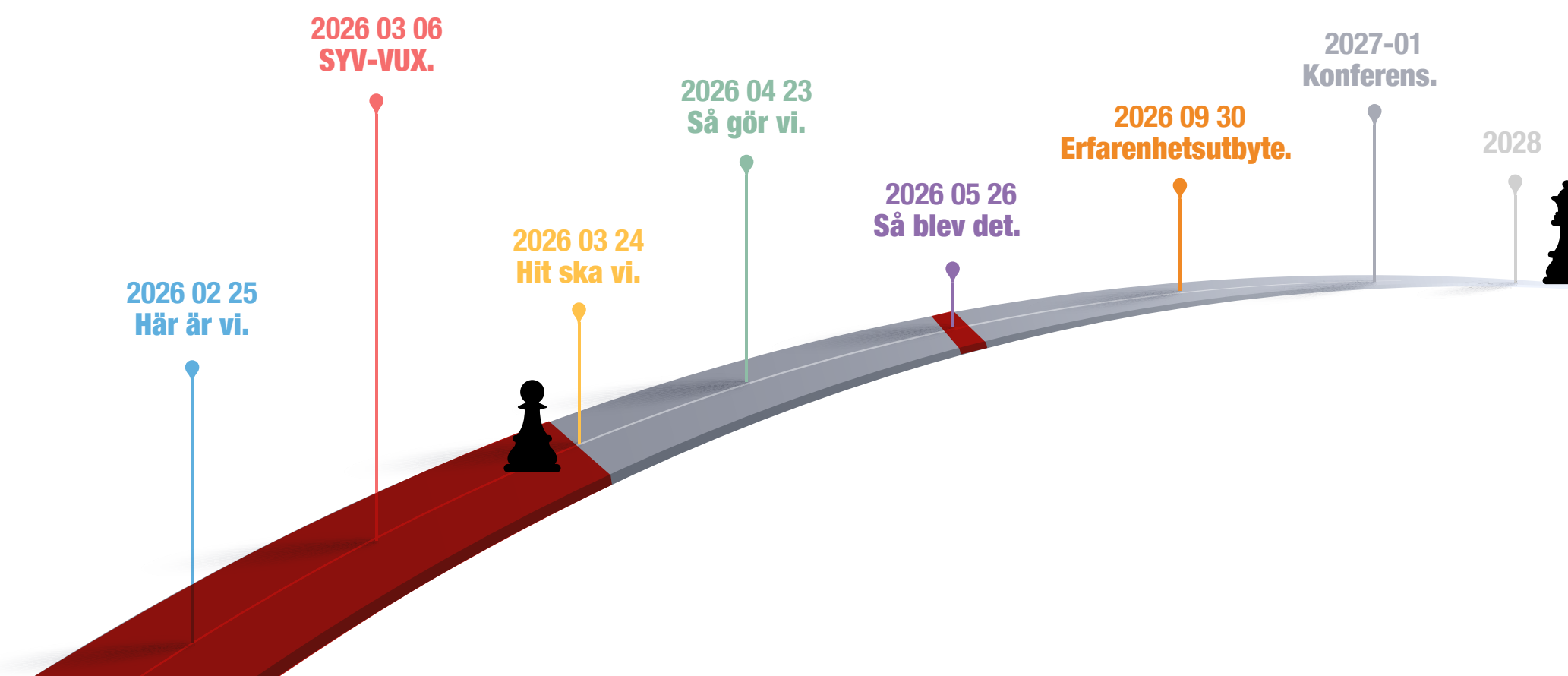
Start höstterminen 2026

Profilklass Techlab kommer att starta till höstterminen 2026 och blir valbar för de elever som då ska börja årskurs 7. Det

Träff 3 - Sammanfattning

Utifrån nyvunnen kunskap, lokal skattning och kartläggning reflekterade vi kring insikter om nu-läget i kommunen samt vart vi är på väg. Mål har diskuterats på kort-och lång sikt och även vad som är viktigt att prioritera på HM-nivå för att skapa förutsättningar för att önskad SYV-utveckling kommer igång.

Utblick i Luleå och Sundsvall samt rapporter och insikter kring könsbundna val & STEM. Film Redraw the balance.

Hemmaplan, inför träff 4..

Så gör vi. 23/4

Läsning

Jag vet inte vad jag vill bli -eleverna om sina gymnasieval, Skolverket

<https://www.skolverket.se/download/18.72ccdba7192fa489d95b2/1730809677594/pdf13166.pdf>

Att välja för framtiden, kunskapsöversikt forskning för skolan, Skolverket

<https://www.skolverket.se/download/18.614394bd171bb7d771b1c66/1592471690795/pdf6839.pdf>

Drawing the Future, Skåne 2022-2024

<https://utveckling.skane.se/siteassets/publikationer/df-skane-slutrapport-2024-06-17.pdf>

Från eldsjälur till system, STEM i Skåne 2026

<https://utveckling.skane.se/siteassets/publikationer/rapport-fran-eldsjalar-till-system.pdf>

Fokus:Framtid -så kan studie-och yrkesvägledningen förbättras (ni fick fysisk rapport)

https://www.svensktnaringsliv.se/bilder_och_dokument/rapporter/7owbla_fokusframtidpdf_1228332.html/Fokus:Framtid_1.pdf

Förslag reflektion & diskussion

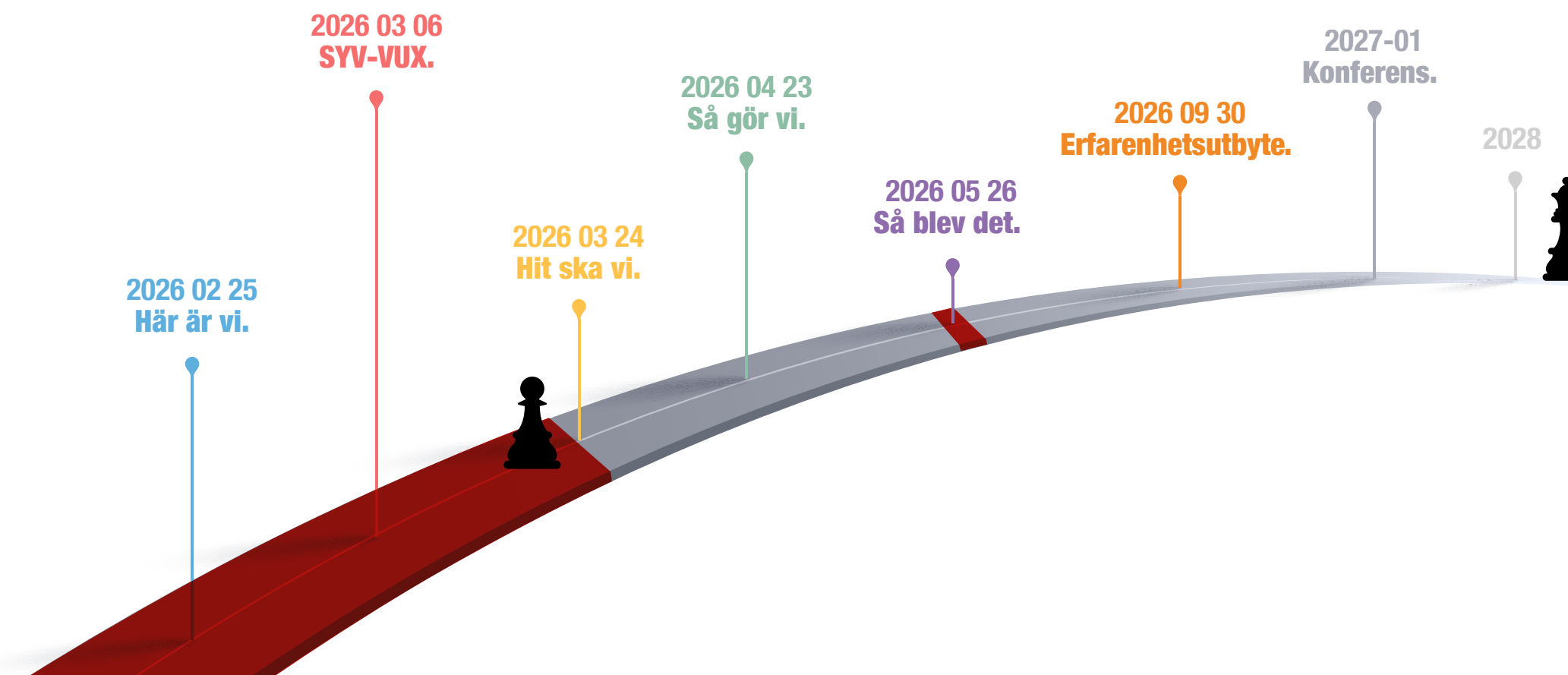
- Vilket stöd behöver rektorer, skolan/verksamheten, av oss/HM för att lyckas?
- Hur organiserar vi för en SYV-utvecklingsprocess som leder till långsiktigt hållbar implementering?
- Hur kan SYV finnas med i vårt SKA-arbete?
- Har vi politiken med oss?

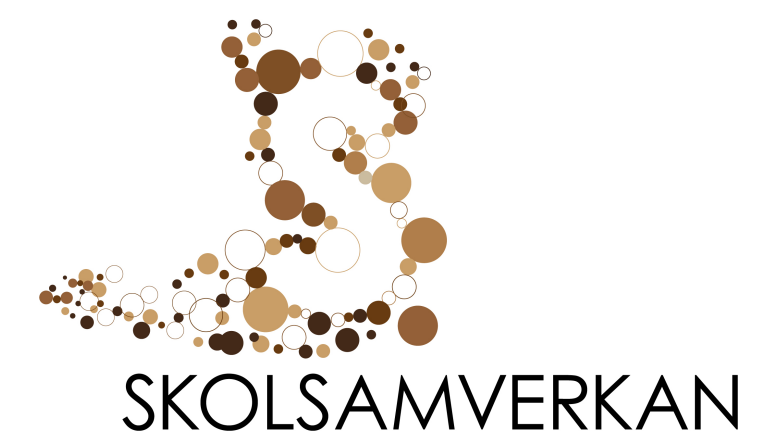
Dokumentationslänk

<https://www.skolsamverkan.se/ledningsinstatssyvskane-material>

Datum träff 4

23 april klockan 09.00-12.00
Mindpark (konferenslokal: Penthouse) Bredgatan 11, 252 25 **Helsingborg**

Tack för idag!

Gabriella Holm

gabriella@skolsamverkan.se

070 615 3016

